

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 12.09.1973, sp. zn. 3 Tz 41/73, ECLI:CZ:NS:1973:3.TZ.41.1973.1

Číslo: 14/1974

Právní věta: Má-li být z podnětu odvolání podaného jen ve prospěch obviněného uložen souhrnný trest odnětí svobody, je pro jeho nejvyšší výměru z hlediska zákazu reformace in peius určující součet trestu uloženého soudem prvního stupně a trestu, který v důsledku uložení trestu souhrnného má být zrušen. Byl-li trest odnětí svobody uložen jako souhrnný, ale nesprávně ve vztahu k jinému trestu, než ke kterému měl být správně uložen, je pro nejvyšší výměru souhrnného trestu z hlediska zákazu reformace in peius určující součet té části nesprávně uloženého trestu souhrnného, o kterou je nesprávně uložený trest souhrnný delší než trest při jeho uložení zrušený, a trestu, který má být při správném uložení souhrnného trestu zrušen. Otázku, zda souhrnný trest není přísnější než tresty uložené dřívějšími rozsudky, které se týkají sbíhajících se trestných činů, je nutno řešit v konkrétních případech po zhodnocení dříve uložených trestů z hlediska jejich druhu a výměry a při zachování zásad platných pro ukládání souhrnného trestu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 12.09.1973

Spisová značka: 3 Tz 41/73

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Trest souhrnný, Zákaz reformace in peius

Předpisy: 140/1961 Sb. § 35 ods. 2 141/1961 Sb. § 259 ods. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 14/1974/II sb. rozh.

Má-li být z podnětu odvolání podaného jen ve prospěch obviněného uložen souhrnný trest odnětí svobody, je pro jeho nejvyšší výměru z hlediska zákazu reformace in peius určující součet (samostatného) trestu uloženého soudem prvního stupně a trestu, který v důsledku uložení trestu souhrnného má být zrušen.

Byl-li trest odnětí svobody soudem prvního stupně uložen jako souhrnný, ale nesprávně ve vztahu k jinému trestu, než ke kterému měl být správně uložen, je pro nejvyšší výměru souhrnného trestu z hlediska zákazu reformace in peius určující součet té části nesprávně uloženého trestu souhrnného, o kterou je nesprávně uložený trest souhrnný delší než trest při jeho uložení zrušený, a trestu, který

má být při správném uložení souhrnného trestu zrušen.

Otázku, zda souhrnný trest není přísnější než tresty uložené dřívějšími rozsudky, které se týkají sbíhajících se trestných činů, je nutno řešit v konkrétním případě po zhodnocení dříve uložených trestů z hlediska jejich druhu a výměry a při zachování zásad platných pro ukládání souhrnného trestu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 12. 9. 1973 sp. zn. [3 Tz 41/73.](#))

II.

Obviněný byl odsouzen těmito rozsudky:

1. okresního soudu v Karlových Varech z 28. 11. 1969 sp. zn. 4 T 167/69,
2. okresního soudu v Karlových Varech z 29. 5. 1970 sp. zn. 13 T 3/70 za trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. b/ tr. zák. spáchaný dne 24. 10. 1969 k souhrnnému trestu odnětí svobody na 13 měsíců za současného zrušení výroku o trestu uloženém rozsudkem ad 1.,
3. okresního soudu v Chomutově z 31. 7. 1970 sp. zn. 3 T 118/70 za trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a/ tr. zák., útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a/ tr. zák. a příživnictví podle § 203 tr. zák. spáchané v době od 15. 2. do 29. 4. 1970 k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dva roky.

Nato rozsudkem okresního soudu v Karlových Varech ze dne 28. prosince 1972 sp. zn. 13 T 37/70 byl obviněný uznán vinným trestným činem pobuřování podle § 100 odst. 1 písm. c/ tr. zák. a odsouzen podle § 132 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. a § 32 odst. 1 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků nepodmíněně, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c/ tr. zák. zařazen do třetí nápravně výchovné skupiny, přičemž současně byl zrušen výrok o trestu uloženém rozsudkem ad 2. K odvolání obviněného zrušil krajský soud v Plzni rozsudek okresního soudu v Karlových Varech z 28. 12. 1972 ve výroku o trestu a odsoudil obviněného k souhrnnému trestu odnětí svobody na dva roky za současného zrušení výroku o trestu uloženém rozsudkem ad 3.

K stížnosti pro porušení zákona zrušil Nejvyšší soud ČSR rozsudek krajského soudu v Plzni a přikázal tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Postup okresního soudu v Karlových Varech nebyl správný, neboť z pravomocného rozsudku okresního soudu v Karlových Varech ze dne 29. května 1970 sp. zn. 13 T 3/70 vyplývá, že obviněný byl tímto rozsudkem odsouzen pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. b/ tr. zák. nikoliv k samostatnému, ale k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 13 měsíců, přičemž byl zrušen výrok o trestu, jenž byl tomuto obviněnému uložen rozsudkem okresního soudu v Karlových Varech ze dne 28. listopadu 1969 sp. zn. 4 T 167/69. Poněvadž trestného činu pobuřování se obviněný dopustil v květnu 1970, nebyla tato trestná činnost spáchána dříve, než byl vyhlášen soudem prvního stupně prvý zmíněný odsuzující rozsudek za jiný jeho trestný čin (totiž před 28. 11. 1969), a ve vztahu k rozsudku z 28. 11. 1969 nebylo tedy možno ukládat souhrnný trest.

V tom směru učinil krajský soud v Plzni k odvolání obviněného správná zjištění včetně také toho, že obviněný byl rozsudkem okresního soudu v Chomutově ze dne 31. 7. 1970 sp. zn. 3 T 118/70 uznán vinným trestnými činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a/ tr.

zák., útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a/ tr. zák. a příživnictví podle § 203 tr. zák., jichž se dopustil v době od 15. 2. 1970 do 29. 4. 1970, a že za uvedené trestné činy byl odsouzen podle § 132 odst. 1 tr. zák. s použitím § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků nepodmíněně, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b/ tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny.

Krajský soud v Plzni však, zjistiv, že vzhledem k ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. má být obviněnému uložen souhrnný trest s ohledem na výše vzpomenutý rozsudek okresního soudu v Chomutově, zrušil v napadeném rozsudku výrok o trestu a nově uložil obviněnému souhrnný trest odnětí svobody v trvání dvou roků nepodmíněně a současně zrušil výrok o trestu v zmíněném rozsudku okresního soudu v Chomutově. Svůj výrok o trestu přitom odůvodnil tím, že bylo podáno odvolání pouze obžalovaným, takže nebylo možno uložit souhrnný trest přísnější, než jak jej uložil okresní soud, a to i za situace, že trest uložený okresním soudem v Chomutově byl rovněž v trvání dvou roků, čímž v důsledku nesprávného postupu okresního soudu při ukládání souhrnného trestu byl obžalovaný neodůvodněně zvýhodněn.

S tímto názorem krajského soudu nelze souhlasit. Z hlediska dodržení ustanovení § 259 odst. 4 tr. ř., tzv. zákazu reformace in peius, byl totiž odvolací soud povinen vzít v úvahu nejen výši uloženého souhrnného trestu odnětí svobody soudem prvního stupně, ale i výši trestu odnětí svobody uloženého rozsudku dřívějším, který musel být při použití § 35 odst. 2 tr. zák. současně zrušen. Nesprávnost názoru krajského soudu zvláště vynikne, kdyby měl za jinak stejných podmínek ukládat souhrnný trest odnětí svobody a přitom dřívější trest, který by musel být zrušen, by převyšoval dobu dvou let odnětí svobody. Podle názoru vysloveného krajským soudem v Plzni by ani v takovém případě nemohl být uložen souhrnný trest odnětí svobody delší dvou let, ačkoliv by musel být současně zrušen v dřívějším rozsudku výrok o trestu odnětí svobody ve výměře delší dvou let.

Poněvadž v daném případě okresní soud v Karlových Varech tím, že uložil souhrnný trest odnětí svobody v trvání dvou roků a současně zrušil výrok o trestu odnětí svobody v délce 13 měsíců, zpřísnil obviněnému původní trest o 11 měsíců odnětí svobody, mohl odvolací soud v každém případě k odvolání obžalovaného, tedy při dodržení ustanovení § 259 odst. 4 tr. ř., pokud z jakéhokoliv důvodu bylo zapotřebí výrok o trestu zrušit, uložit buď samostatný trest odnětí svobody maximálně do výše 11 měsíců, nebo souhrnný trest odnětí svobody, který by maximálně o 11 měsíců převyšoval trest odnětí svobody uložený obviněnému rozsudkem dřívějším. To znamená, že v této věci mohl krajský soud v Plzni obviněnému uložit souhrnný trest odnětí svobody maximálně do výše dvou roků a 11 měsíců. Jestliže krajský soud vycházel při svém rozhodování z jiného názoru, porušil zákon v ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. a v § 259 odst. 4 tr. ř.